

การสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม

โดยใช้การฟ้อน ชุต เบญจศีลเบญจธรรม
สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

6

Reinforcement of Proper Characteristics of Religious
Loveliness Entitled Five Basic Buddhist Precepts and Five
Dharma Using Dramatic Dance Set for Grade 6 Students

สุภารัตน์ วัฒนพฤทัยไพศาล¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้ มุ่งศึกษาการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม โดยใช้การฟ้อน ชุต เบญจศีลเบญจธรรม โดยใช้กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลจุลลพิษนพิตย จำนวน 20 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามปัญหาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา เอกสารประกอบการเรียนการสอน แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ แบบสอบถามความพึงพอใจ แบบประเมินความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ และแบบประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า E_1 / E_2 ค่า $E.I.$ และใช้สถิติทดสอบ t-test แบบ Dependent Samples Test

ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีปัญหาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 จึงได้สร้างและพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม โดยใช้การฟ้อน ชุต เบญจศีลเบญจธรรมที่มีประสิทธิภาพ แล้วนำไปทดลองใช้มีประสิทธิภาพเท่ากับ 88.81/92.67 ค่าดัชนีประสิทธิผลเพิ่มขึ้นร้อยละ 79.23 ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นักเรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 ตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ เกี่ยวกับเบญจศีลเบญจธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก เฉลี่ยเท่ากับ 4.44 นักเรียนมีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ

¹ ครูวิทยฐานะชำนาญการพิเศษ โรงเรียนอนุบาลจุลลพิษนพิตย จังหวัดหนองคาย

4.49 สังเกตหลังจากเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ ได้ทดสอบพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา อีกครั้งปรากฏว่าเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52

คำสำคัญ : การฟ้อน, ความรักศาสนา, เบญจศีล, เบญจธรรม

Abstract

This research aimed to study the reinforcement of proper characteristics of religious loveliness entitled five basic Buddhist precepts and five dharma using dramatic dance set. The sampling group was the grade 6 students of Anuban Jumphol Phophisai School in academic year 2017, that were sampled using the purposive sampling method with totally 20 students. The research tools were the questionnaire of behavioral problems following the proper characteristics of religious loveliness, the instructional handout, the instructional plan, the learning achievement test form, the practical evaluation form of dramatic dance set, the satisfaction questionnaire, the evaluation form of appreciable awareness and attitude, and the behavioral evaluation form following the proper characteristics of religious loveliness. The data was analyzed using percentage, mean, standard deviation, E_1 / E_2 value, E.I. value, and Dependent Sample t-test. The research found that the grade 6 students had the behavioral problems following the proper characteristics of religious loveliness at high level, $\bar{X} = 4.42$. Then, the dramatic dance set reinforcing the characteristics of religious loveliness entitled five basic Buddhist precepts and five dharma using dramatic dance was created and developed, which had the efficiency after using at 88.81/92.67 with the effectiveness index at 79.23 percent. These provided the learning achievements after studying higher than those before studying with statistical significance at .05. The students had practical skills of dramatic dance overall at very high level, $\bar{X} = 3.60$; had the appreciable awareness and attitude in five basic Buddhist precepts and five dharma overall at high level, $\bar{X} = 4.39$; performed themselves following the proper characteristics of religious loveliness overall at high level, $\bar{X} = 4.44$; and had the satisfaction overall at high level, $\bar{X} = 4.49$. Besides, they were behaviorally tested following the proper characteristics of religious loveliness after 2 weeks; then, the observation found that they had positively changed at high level, $\bar{X} = 4.52$.

Keywords : Dance, Religious Loveliness, Five Basic Buddhist Precepts, Five Dharma

บทนำ

แนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545 ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการจัดการศึกษาหลายประการ ที่สำคัญคือ การจัดการศึกษายึดหลักการเรียนรู้ที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การเรียนรู้ด้วยการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ส่งเสริมการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และความคิดสร้างสรรค์ นอกจากนี้หลักสูตรการเรียนการสอน ยังให้ความสำคัญกับภูมิปัญญาไทย และภูมิปัญญาท้องถิ่นมากขึ้น ดังมาตรา 7 ซึ่งกล่าวถึงกระบวนการเรียนรู้ว่ามุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย ส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การกีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความคิดสร้างสรรค์ มีความใฝ่รู้ และเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2545, น. 93)

การจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ของครูนาฏศิลป์พยายามที่จะปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของนักเรียนให้เป็นไปตามแบบแผนที่ควรจะเป็น เช่น การฝึกคนที่มีคุณธรรมและจริยธรรมที่งดงามตามแนวคิดและหลักการทางพุทธศาสนามาใช้ในการสอนเนื้อหาโดยตรงก็อาจเป็นการยากที่จะทำให้ นักเรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างรวดเร็ว ดังนั้นการเลือกสร้างและผลิตสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีอัตลักษณ์ ทั้งในด้านวิธีการ การนำเสนอเนื้อหา การนำเสนอภาพของความงามและการใช้กระบวนการสอนเข้าไปร่วมจัดการสะท้อนความรู้ความเข้าใจออกมาผ่านกิจกรรมรูปแบบต่าง ๆ ก็ย่อมที่จะสร้างผลการเรียนรู้ที่เร็วและมีความคงทนขึ้น อย่างไรก็ตามการเลือกนำเอาหลักการของ “เบญจศิลป์-เบญจธรรม” มาเป็นเนื้อหาเรื่องราวผ่านการสร้างสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน รวมทั้งการประดิษฐ์ชุดการแสดงนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ขึ้นใหม่ เพื่อนำมาเป็นเนื้อหาเรื่องราวในการสอน ถือว่ามีความสำคัญที่ครูผู้สอนจะต้องเข้าใจอย่างลึกซึ้ง ต้องมีการศึกษาบริบทที่เกี่ยวข้อง มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และตีความ เพื่อให้ได้สื่อการเรียนการสอนที่มีศักยภาพที่ดีผ่านการตรวจสอบคุณภาพโดยผู้เชี่ยวชาญมาแล้ว สำหรับเนื้อหาเบญจศิลป์เบญจธรรมนั้น ถือว่าเป็นแนวทางการปฏิบัติที่จะช่วยส่งเสริมศักยภาพของคนในด้านต่าง ๆ ซึ่งถ้ามีการใช้การเรียนการสอนในลักษณะของการบรรยายก็อาจไม่ส่งผลต่อการเรียนรู้ที่ชัดเจน โดยที่เบญจศิลป์เบญจธรรม ถือว่าเป็นธรรมคู่กันซึ่งคนที่มีเบญจธรรมในทางสังคมถือว่าเป็นผู้มีเบญจศิลป์ ซึ่งหากคนมีศิลป์และธรรมที่ละเว้นจากการทำความชั่ว รู้จักควบคุมตนให้ตั้งอยู่ในความดีไม่เบียดเบียนตนและคนอื่นและประพฤติชอบทางกาย วาจาและใจ จะทำให้อยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข สำหรับหลักเบญจศิลป์เบญจธรรมนี้ บัณฑิตา ศุภถมงคล (2558, น.73-76) กล่าวว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นกับเยาวชนไทย ทุกฝ่ายลงความเห็นว่าเยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืน กล่าวคือ อาจจะมีอยู่บ้างแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวร ในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นประชากรที่มีคุณภาพ มีความสมบูรณ์ทั้งร่างกายและจิตใจ มีสติปัญญา มีความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตและสามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นได้อย่างมีความสุข จึงจำเป็นต้องมีการพัฒนาผ่านเนื้อหาการเรียนรู้เกี่ยวกับเบญจศิลป์เบญจธรรมผ่านการสร้างสื่อและเอกสารประกอบการเรียนการสอน

โรงเรียนอนุบาลจุมพลโพธิ์พิสัย ซึ่งเป็นโรงเรียนที่มีผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระที่ 3 นาฏศิลป์ สภาพปัญหาในการเรียนการสอน พบว่า นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนายังไม่ดีเท่าที่ควร ผลการประเมินคุณลักษณะด้านรักศาสนาของนักเรียนยังไม่เป็นที่น่าพอใจ และยังขาดสื่อการเรียนการสอน ในด้านการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนาที่เป็นรูปธรรมให้นักเรียนได้ศึกษา และทบทวนด้วยตนเองได้ตลอดเวลา

จากที่กล่าวมาเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนนาฏศิลป์ และการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนาในโรงเรียนอนุบาลจุมพลโพธิ์พิสัย ยังขาดสื่อการเรียนการสอนในด้านนี้อย่างเป็นรูปธรรม อย่างเช่นเอกสารประกอบการเรียนการสอน ผู้วิจัยเป็นครูสอนนาฏศิลป์ จึงได้สร้างเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุดฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม และทดลองใช้กับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นนักเรียนสมาชิกชุมนุมนาฏศิลป์ที่ผู้วิจัยได้ปฏิบัติการสอนมาอย่างต่อเนื่อง เพื่อใช้เป็นสื่อในการถ่ายทอดคุณธรรมและความดีงาม และสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนาของนักเรียน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
2. เพื่อสร้างและพัฒนาและหาประสิทธิภาพเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80
3. เพื่อทดลองการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยการดำเนินการหาค่าคุณภาพของเครื่องมือ

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาปัญหาพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนอนุบาลจุมพลโพธิ์พิสัย ปีการศึกษา 2560 จำนวน 209 คน

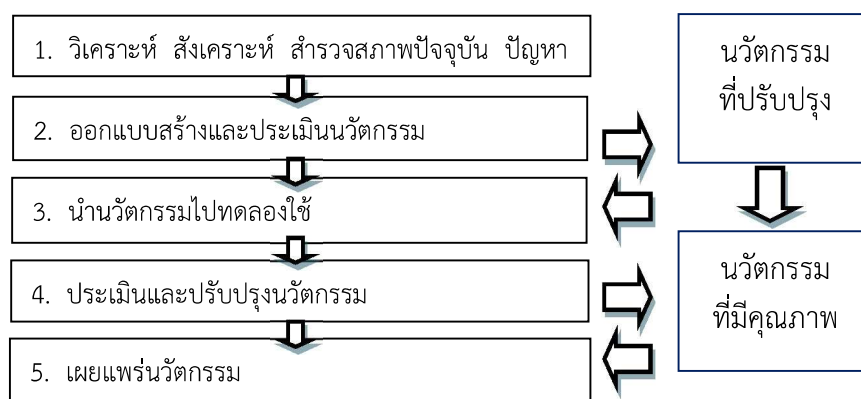
ขั้นตอนที่ 2 นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัญหาของการพัฒนาคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้มาออกแบบสร้างและพัฒนาสื่อนวัตกรรม ได้แก่ เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ห้อง 3 ปีการศึกษา 2560 จำนวน 12 คน คัดเลือกโดยใช้เทคนิคการเลือกแบบเจาะจง จำแนกเป็นกลุ่มตัวอย่างแบบกลุ่มเดียว (One Group Design) 3 คน คัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี 1 คน ปานกลาง 1 คน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 1 คน แบบกลุ่มเล็ก

(Small Group Design) จำนวน 9 คน คัดเลือกนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดี 3 คน ปานกลาง 3 คน และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ 3 คน

ขั้นตอนที่ 3 ศึกษาผลการทดลองใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม กับนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เป็นสมาชิกชุมนุมนาฏศิลป์ โรงเรียนอนุบาลจุมพลโพธิ์ชัย ปีการศึกษา 2560 จำนวน 20 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sample) เนื่องจากนักเรียนสมัครใจเป็นสมาชิกชุมนุมนาฏศิลป์ ซึ่งผู้วิจัยเป็นครูผู้รับผิดชอบชุมนุมนาฏศิลป์ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลหาประสิทธิภาพของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบแผนการวิจัย

แผนภูมิที่ 1 แสดงขั้นตอนกระบวนการวิจัยและพัฒนา

ที่มา : (สุธารัตน์ วัฒนพฤติไพศาล, 2560 ปรับจาก รัตน์ะ บัวสนธ์, 2554, น. 13-14)

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แบบสอบถามปัญหาพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม
2. เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม
3. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ จำนวน 40 แผน จำนวน 40 ชั่วโมง
4. แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียน
5. แบบประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์
6. แบบประเมินความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม
7. แบบประเมินพฤติกรรมตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา
8. แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม

ผลการวิจัย

การสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม โดยใช้ การฟ้อน ชุต เบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ปัญหาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา จากการใช้แบบสอบถามครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน พบว่า โดยรวมนักเรียนมีปัญหา พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย เท่ากับ 4.42 โดยครู นักเรียน และผู้ปกครอง มีความเห็นว่านักเรียนมีปัญหาพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาอยู่ในระดับมากเช่นกัน

2. การสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 สรุปผลได้ดังนี้

2.1 แบบกลุ่มเล็ก (One Group Design) จำนวน 3 คน 1 : 1 ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 76.38/75.56

2.2 แบบกลุ่มเล็ก (Small Group Design) จำนวน 9 คน 1 : 9 ได้ค่าประสิทธิภาพ เท่ากับ 78.86/77.04

2.3 แบบภาคสนาม (Field Testing Design) จำนวน 39 คน 1 : 100 ได้ค่า ประสิทธิภาพเท่ากับ 83.02/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80

3. การนำเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่าง คือนักเรียนในชุมชน นาฏศิลป์โรงเรียนอนุบาลจุมพลโพธิสัย จำนวน 20 คน พบว่าได้ค่าประสิทธิภาพเท่ากับ 88.81/92.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 โดยมีค่าคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

3.1 ดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสาน ดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7923 หรือคิดเป็นร้อยละ 79.23 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 78.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ .50

3.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

3.3 ทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ พบว่านักเรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์โดยรวม อยู่ในระดับ ดีมาก

3.4 ความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติเกี่ยวกับเบญจศีลเบญจธรรม พบว่าก่อนเรียน นักเรียนมีความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ เกี่ยวกับเบญจศีลเบญจธรรมโดยรวม อยู่ในระดับ น้อย ส่วนหลังเรียนนักเรียนมีตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติเกี่ยวกับเบญจศีลเบญจธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก

3.5 พฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา ของนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 หลังเรียนนักเรียนมีพฤติกรรมปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักศาสนาโดยรวม อยู่ในระดับมาก

3.6 ผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก

3.7 ความคงทนของพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา เมื่อเวลาผ่านไป 2 สัปดาห์ นักเรียนยังคงมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนาเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา เรื่อง เบญจศีลเบญจธรรม โดยใช้การฟ้อน ชุด เบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปีการศึกษา 2560 โรงเรียนอนุบาลจุฬพลไพศาล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองคาย เขต 2 สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาปัญหาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากการใช้แบบสอบถามครู นักเรียน และผู้ปกครองนักเรียน โดยรวม พบว่านักเรียนมีปัญหาพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านศาสนา อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย อินแปลง (2552, น. 218-224) ซึ่งได้ศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านนามาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1 ผลการศึกษาพบว่า ด้านความซื่อสัตย์ 1) สภาพการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของนักเรียน ด้านความซื่อสัตย์ไม่ชัดเจน แรงจูงใจและกิจกรรมส่งเสริมน้อย 2) ปัญหา พบว่านักเรียน ส่วนหนึ่งขาดวินัยไม่มีความซื่อสัตย์ต่อตนเองและผู้อื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวีระพงศ์ ถิ่นแสนดี (2550, น. 105) ซึ่งได้ศึกษาการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่าการประชุมและการอบรมเชิงปฏิบัติการสอนส่วนมากเกิดความตระหนักในปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและเกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางในการจัดการเรียนการสอนแบบบูรณาการ เพื่อปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนมากขึ้น มีความกระตือรือร้นในการบริหารจัดการเรียนการสอนและมีความต้องการในการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียนอย่างต่อเนื่อง สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบบูรณาการได้เหมาะสมกับบริบท ซึ่งทำให้พฤติกรรมการพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมของนักเรียนพัฒนาขึ้นอยู่ในระดับพึงพอใจในทุกด้าน

2. ผลการสร้างและพัฒนาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเป็นกลุ่ม Try out พบว่ามีประสิทธิภาพ 83.02/85.56 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีการกำหนดรูปแบบและกำหนดรายละเอียดของกิจกรรมนอกจากนั้นยังวิเคราะห์จุดประสงค์ของสาระการเรียนรู้เป็นกรอบ ในการจัดทำเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีรูปภาพประกอบ มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปฏิบัติได้จริงตามความเหมาะสมและ

ความสนใจ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายากและสิ่งสำคัญ เป็นไปตามหลักการและแนวคิดของ สุวิทย์ มูลคำ (2551, น. 44) ที่ได้เสนอแนะขั้นตอนการผลิตเอกสารประกอบการสอนไว้ เช่น วิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุจากการเรียนการสอน ศึกษารายละเอียดในหลักสูตร เลือกเนื้อหาที่เหมาะสมแบ่งเป็นบทเป็นตอนหรือเป็นเรื่อง เขียนเนื้อหาในแต่ละตอน รวมทั้งภาพประกอบ แผนภูมิและข้อทดสอบให้สอดคล้องกับจุดประสงค์ที่กำหนดไว้ ศึกษาค้นคว้าและรวบรวมข้อมูล

3. ผลทดลองการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยสรุปได้ดังนี้

ผลการหาประสิทธิภาพของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ซึ่งเมื่อนำไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม มีประสิทธิภาพ 88.81/92.67 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ 80/80 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจาก มีการกำหนดรูปแบบและกำหนดรายละเอียดของกิจกรรม นอกจากนั้นยังวิเคราะห์จุดประสงค์ของสาระการเรียนรู้เป็นกรอบในการจัดทำเหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีรูปภาพประกอบ มีแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ปฏิบัติได้จริงตามความเหมาะสมและความสนใจ โดยเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และสิ่งสำคัญเป็นไปตามหลักการและแนวคิดของชองนฤตล ดาสดวง (2554, น. 24) ที่กล่าวว่า การสร้างเอกสารประกอบการเรียนที่มีคำถามส่งเสริมความคิด มีแบบฝึกหัดทำบนนั้นควรสร้างให้เหมาะสมกับความสามารถและวัยของผู้เรียน แบบฝึกควรดึงดูดใจ ทำลายความสามารถและให้นักเรียนฝึกฝนบ่อย ๆ และที่สำคัญครูต้องคำนึงอยู่เสมอว่าฝึกอย่างไรจึงจะทำให้เด็กคิดเป็น ในการสร้างเอกสารประกอบการเรียนและแบบฝึกที่มีคุณภาพต้องคำนึงถึงหลักจิตวิทยาด้วย เพราะการเรียนการสอนจะได้ผลดีควรใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีแบบฝึกที่เหมาะสมกับวัยของผู้เรียนจากการสร้างและพัฒนาเอกสารประกอบการเรียนการสอนตามที่กล่าวมาข้างต้น ส่งผลให้ครูผู้สอนและนักเรียน มีเอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถนำไปใช้ได้จริง

ผลการหาค่าดัชนีประสิทธิผลของเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีค่าเท่ากับ 0.7923 หรือคิดเป็นร้อยละ 79.23 แสดงว่านักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นร้อยละ 79.23 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ที่ .50 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก วิธีการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน เนื้อหาสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ นอกจากนี้นาฏศิลป์ยังเน้นการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นคนคิดอย่างสร้างสรรค์ ไร่ร้างแจ่มใส เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ ทำให้รู้จักดนตรีและบทเพลงต่าง ๆ และเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี หากผู้ใดมีความสนใจใฝ่เรียนรู้หรือมีพรสวรรค์ทางด้านนาฏศิลป์ ก็สามารถนำความรู้ความสามารถเป็นพื้นฐานนำไปประกอบอาชีพและสร้างชื่อเสียงได้ในอนาคต วิธีการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุต พ่อนเบญจศีลเบญจธรรม มีกิจกรรมที่สนุกสนานและนำไปใช้ในงานมงคลและงานรื่นเริงที่จัดขึ้นในท้องถิ่น ผู้เรียนจึงเกิดการเรียนรู้ได้ดีสอดคล้องกับหลักการของกระทรวง

ศึกษาธิการ (2552, น. 184) ที่กล่าวว่ากลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะเป็นกลุ่มสาระที่ช่วยพัฒนาให้ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์มีจินตนาการทางศิลปะ ชื่นชมความงาม มีสุนทรียภาพ มีความมีคุณค่า ซึ่งมีผลต่อคุณภาพชีวิตมนุษย์ กิจกรรมทางศิลปะช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม ตลอดจนการนำไปสู่การพัฒนาสิ่งแวดล้อม ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเอง อันเป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อหรือประกอบอาชีพได้

ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียนและหลังเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม ดำเนินการอย่างมีกระบวนการ คือ ชี้นำเข้าสู่บทเรียน กิจกรรมการเรียนการสอนประกอบด้วย ชี้นำ ชี้นสอน ชี้นสรุป ซึ่งเน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมโดยครูสาธิตและให้ผู้เรียนปฏิบัติตาม จนเกิดความชำนาญและประเมิณผลอย่างหลากหลาย จึงทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างสร้างสรรค์ มีความมั่นใจและมีความสุข ซึ่งเป็นไปตามทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น. 12-21) ที่กล่าวว่า การเรียนรู้เพื่อพัฒนาสุนทรียภาพมี 3 ส่วน คือ ทฤษฎีของความเหมือน เป็นการเรียนรู้สุนทรียภาพโดยการเลียนแบบ ทฤษฎีความแตกต่าง เป็นการเรียนรู้สุนทรียภาพโดยแสวงหาความแตกต่าง และทฤษฎีของความเป็นฉัน เรียนรู้สุนทรียภาพโดยแสวงหาตัวเอง ทฤษฎีทั้ง 3 นี้ มีการผสมผสานกัน ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้สิ่งใหม่จึงทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผลการวิจัยครั้งนี้สอดคล้องกับผลการวิจัยของวงเดือน พลบูรณ์ (2551, น. 112) ได้ทำการศึกษาการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง เชิงประยุกต์เทิดไถ่องคราชนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 พบว่านักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง เชิงประยุกต์เทิดไถ่องคราชนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการประเมินทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่า นักเรียนมีทักษะปฏิบัตินาฏศิลป์โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 คิดเป็นร้อยละ 90.00 แสดงว่านักเรียนมีทักษะการปฏิบัตินาฏศิลป์เพิ่มขึ้น ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากครูมีการจัดลำดับขั้นตอนในการสอนอย่างเป็นระบบโดยสอนจากเนื้อหาที่ง่ายไปหาเนื้อหาที่ยาก เน้นให้นักเรียนได้ลงปฏิบัติจริง พร้อมกับอธิบายทำร่าอย่างละเอียดและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของกระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 91) ที่แบ่งขั้นตอนการสอนทักษะ 2 ขั้นตอน คือ ขั้นรู้ชัด เห็นจริง ประกอบด้วย การบรรยายนำเพื่อให้ข้อมูล การให้ประสบการณ์ การใช้ทักษะ การสาธิต ขั้นลงมือกระทำ ประกอบด้วย ฝึกปฏิบัติตามบทบาทสมมุติ ผู้เรียนประเมินกันเองหรือผู้สอนกับผู้เรียนช่วยกันประเมินกันเอง

ผลการประเมินความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ เรื่อง เบญจศิลป์เบญจธรรม ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 20 คน พบว่าก่อนเรียนนักเรียนมีความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติโดยรวม อยู่ในระดับน้อย ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.50 คิดเป็นร้อยละ 50 ส่วนหลังเรียนนักเรียนมีความตระหนักเห็นคุณค่าและเจตคติ เกี่ยวกับเบญจศิลป์เบญจธรรมโดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 คิดเป็นร้อยละ 87.80 จะเห็นได้ว่ามีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 37.80 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม มีองค์ประกอบของเจตคติครบ กล่าวคือ มีทั้งการให้ความรู้ ความเข้าใจกับนักเรียน การแสดงออกทางความรู้สึกและอารมณ์ รวมถึงพฤติกรรมต่าง ๆ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีของไพโรจน์ คะเชนทร์ (2555) ที่กล่าวว่าองค์ประกอบของเจตคติ มี 3 ประการ คือ องค์ประกอบด้านความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Component) องค์ประกอบด้านความรู้สึกและอารมณ์ (Affective Component) และองค์ประกอบด้านพฤติกรรม (Behavioural Component)

ผลการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักศาสนา ของนักเรียนที่เรียนด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนด้วยนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม เป็นการสร้างสรรค์ชุดการแสดงเพื่อเป็นการปลูกจิตสำนึกให้กับคนในสังคมและเยาวชนของชาติในการประพฤติปฏิบัติตนในศีลธรรมอันดีงามในโรงเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้วยการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนและสร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนไว้ 8 ประการ คือ 1. รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ 2. ซื่อสัตย์สุจริต 3. มีวินัย 4. ใฝ่เรียนรู้ 5. อยู่อย่างพอเพียง 6. มุ่งมั่นในการทำงาน 7. รักความเป็นไทย และ 8. มีจิตสาธารณะ เพื่อปลูกฝังและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้ที่มีความรู้ คู่คุณธรรม มีคุณลักษณะที่ดีสำหรับการดำรงชีวิตในสังคม

ผลจากการสอบถามความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด ฟ้อนเบญจศิลป์เบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยรวม อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.49 ที่เป็นเช่นนี้เนื่องมาจาก ผู้เรียนได้เรียนรู้ในสิ่งที่ตนสนใจ มีความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจ ต่อสภาพแวดล้อมและไม่มีความเครียดหรืออึดอัดใจในการเรียนและผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งที่ปฏิบัติด้วยความเต็มใจ ซึ่งกิจกรรมนั้นสามารถตอบสนองความต้องการได้และสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความต้องการพบกับความสำเร็จมากขึ้นเรื่อย ๆ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพัทยา ปงมะจักร (2552, น. 21) ที่กล่าวว่าผู้เรียนที่มีความชอบ ความสบายใจ ความสุขใจต่อสภาพแวดล้อมในด้านต่าง ๆ หรือเป็นความรู้สึกที่พอใจต่อสิ่งที่ทำให้เกิดความชอบ ความสบายใจ

และเป็นความรู้สึกที่บรรลุถึงความต้องการ และสอดคล้องกับผลการวิจัยของอังคณา เพ็งมณี (2550, น. 64) ที่พบว่าผู้เรียนมีความพึงพอใจ ต่อการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ วิชานาฏศิลป์ เรื่อง ลีลานาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 อยู่ในระดับมาก

ผลการประเมินพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านรักศาสนา หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิม และนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด พ้อนเบญจศีลเบญจธรรม สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผ่านไป 2 สัปดาห์ มีพฤติกรรมการปฏิบัติคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาโดยรวมอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 เมื่อเปรียบเทียบพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาของนักเรียน หลังจากการเรียนรู้ด้วยเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด พ้อนเบญจศีลเบญจธรรม ผ่านไป 2 สัปดาห์ กับคะแนนการประเมินพฤติกรรม การปฏิบัติตนตามคุณลักษณะด้านรักศาสนาของนักเรียนหลังเรียนทันทีที่อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 การประเมินซ้ำเพื่อเปรียบเทียบระดับพฤติกรรม หลังจากการเรียนรู้จบแล้ว 2 สัปดาห์ นักเรียนมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาอยู่ในระดับมากเช่นกัน ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.52 นั้นแสดงว่านักเรียนยังมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนาไม่แตกต่างจากการประเมินหลังเรียนทันที ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ นั้นแสดงให้เห็นว่านักเรียนยังคงมีพฤติกรรมการปฏิบัติตนตามคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนา ไม่เปลี่ยนแปลง ที่เป็นเช่นนี้เนื่องจากการใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ และเป็นตัวนำเสนอเนื้อหาวิชาด้วยตัวของมันเองโดยเอกเทศ และเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้เนื้อหา เกิดทักษะกระบวนการ และความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ อันจะนำไปสู่จุดหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีครูผู้สอนเป็นผู้ส่งผ่านไปสู่ผู้เรียนให้ผู้เรียนได้รับรู้ประสบการณ์หลาย ๆ อย่างตามแนวทางที่ถูกต้อง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อาภาพร เหล็กกล้า (2553, น. 178-183) ซึ่งได้ศึกษาเรื่องการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร อำเภอคำเขื่อนแก้ว จังหวัดยโสธร พบว่า การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร โดยใช้กลยุทธ์การประชุมแบบมีส่วนร่วมและการนิเทศกำกับ ติดตาม เมื่อพัฒนาครบ 2 วงรอบแล้ว ทำให้นักเรียนมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเป็นผู้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบดีขึ้น

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. โรงเรียนประถมศึกษา ควรนำเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด พ้อนเบญจศีลเบญจธรรม ไปใช้สร้างเสริมคุณลักษณะอันพึงประสงค์ด้านรักศาสนากับทุกระดับชั้น
2. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ควรส่งเสริมให้สถานศึกษานำเอกสารประกอบการเรียนการสอนนาฏศิลป์พื้นเมืองอีสานดั้งเดิมและนาฏศิลป์พื้นเมืองสร้างสรรค์ ชุด พ้อนเบญจศีลเบญจธรรม ให้สถานศึกษาในสังกัดไปใช้เป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้กับนักเรียนทุกระดับชั้น

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2552). **หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**. กรุงเทพฯ ฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- ชาญชัย อินแถลง. (2552). **แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์: กรณีศึกษา โรงเรียนบ้านนามาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลย เขต 1**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- นฤตล ดาวดวง. (2554). **เอกสารประกอบการเรียน เรื่ององค์ประกอบดนตรีสำหรับนักเรียน โครงการจัดการศึกษานอกระบบ โรงเรียนป่าพะยอมพิทยาคม จังหวัดพัทลุง**. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.
- บัณฑิตา ศุภทอมมงคล. (2558). **การนำเบญจศีล-เบญจธรรมพัฒนานักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 – 6 กลุ่มโรงเรียนปากอ่าวเจ้าพระยา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, บัณฑิตวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พัทธยา ปงมะจักร. (2552). **ความสัมพันธ์ระหว่างวิถีไทยกับสุนทรียภาพทางนาฏศิลป์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนชุมชนบ้านสันมะค่า อำเภอบำแดด จังหวัดเชียงราย**. การศึกษาค้นคว้าอิสระครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- ไพโรจน์ คะเซนทร์. (2557). **เจตคติ**. เข้าถึงได้จาก <http://www.wattoongpel.com/sarawichakarn/wichakarn/1-10/เจตคติ4.pdf> (วันที่ค้นข้อมูล 20 สิงหาคม 2559).
- รัตนะ บัวสนธ์. (2554). **การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมการศึกษา**. (พิมพ์ครั้งที่ 2). นครสวรรค์: ริมบึงการพิมพ์.
- วงเดือน พลบูรณ์. (2551). **การใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง เชื้อประยุตต์เทิดไถ่องคราชนัย กลุ่มสาระการเรียนรู้ศิลปะ สาระนาฏศิลป์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2**. หนองบัวลำภู: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2.
- วีระพงศ์ ถิ่นแสนดี. (2550). **การพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมนักเรียน โรงเรียนสิงห์สะอาด อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดกาฬสินธุ์**. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ฉบับปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ ฯ: สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.
- สุวิทย์ มูลคำ. (2551). **ครบเครื่องเรื่องความคิด**. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ ฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ภาพพิมพ์.

- อังคณา เพ็งมณี. (2550). การใช้เอกสารประกอบการเรียนการสอน กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ ศึกษาศาสตร์ เรื่อง ศิลปะ ศึกษาศาสตร์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1. กรุงเทพฯ ฯ: โรงเรียน คลองหนองใหญ่ (ทองคำ ปานชำนาญ).
- อาภาพร เหล็กกล้า. (2553). การพัฒนาการดำเนินงานเสริมสร้างคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ด้านความรับผิดชอบของนักเรียน โรงเรียนสมเด็จพระญาณสังวร อำเภอคำชะนอก จังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, สาขาการบริหารการศึกษา, มหาวิทยาลัย มหาสารคาม.